

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ОКОНЧАТЕЛЕН ПРОТОКОЛ

ОТ ПЪРВО ЗАСЕДАНИЕ НА ТЕМАТИЧНАТА РАБОТНА ГРУПА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА „ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ЗА ЕЛЕКТРОННО УПРАВЛЕНИЕ И ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ“ ЗА ПРОГРАМНИЯ ПЕРИОД 2021-2027

13 декември 2019 г., хотел „Интерконтинентал“, гр.София

Първото заседание на Тематичната работна група за разработване на „Оперативна програма за електронно управление и техническа помощ“ за програмния период 2021-2027 г. (ТРГ за ОПЕУТП) се проведе съгласно дневния ред. Общият брой на участниците беше 50 души, от които 34 с право на глас.

Заседанието на ТРГ за ОПЕУТП беше открито от *г-жа Ирена Първанова, директор на дирекция „Добро управление“ в Администрацията на Министерския съвет (АМС) и председател на ТРГ*. Тя приветства членовете на ТРГ и информира, че сроковете за разработване на оперативната програма са много кратки, тъй като в края на м. март 2020 г. трябва да има подготвен първи проект на ОПЕУТП, който да бъде изпратен до Европейската комисия (ЕК). Тя представи, че с Решение № 196 на Министерския съвет (МС) от 2019 г. АМС е определена за водещо ведомство за разработването на ОПЕУТП. С Решение № 335 на МС от 2019 г. е одобрено индикативно финансово разпределение на средствата от Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд (КФ) за програмен период 2021-2027 г. по цели на политиката и програми. За ОПЕУТП е предвиден финансов ресурс в размер общо на 367,53 млн. евро. От тях 264,08 млн. евро са за електронно управление/ дигитализация. Останалата част от ресурса е за техническата помощ.

Г-жа Първанова информира членовете на ТРГ за функциите на ТРГ съгласно *Постановление № 142 на МС от 2019 г. за разработване на стратегическите и програмните документи на Република България за управление на средствата от фондовете на Европейския съюз за програмния период 2021-2027 г.* Тя обърна внимание, че всеки член на ТРГ в работата си не трябва да възприема институцията, която представлява като потенциален бенефициент, а по-скоро всички да се опитат да мислят стратегически при разработването на ОПЕУТП. В тази връзка, всички членове трябва да анализират приоритетите на Република България и секторните стратегии в областите, които попадат в обхвата на ОПЕУТП, тоест извън заседанията на ТРГ, в рамките на своите компетенции всеки има възможност да предоставя различни анализи.

Г-жа Първанова обърна внимание на посланията, които г-жа Маргрете Вестагер, вицепрезидент на ЕК, отговаряща за Европа и цифровата епоха, дава като отговори по време на изслушването ѝ пред Европейския парламент. Госпожа Маргрете Вестагер споделя, че Европа трябва да се съсредоточи върху поддържането на дигиталното си

лидерство там, където го има и да навакства там, където изостава с преход към технологии от ново поколение. Дигиталният преход ще има влияние върху всеки аспект от нашата икономика и общество. **Г-жа Първанова** обърна внимание, че дигиталната трансформация, която вече е започнала и в Република България от доста време и продължава и сега, трябва всъщност да служи на гражданите и да отговаря на нуждите на обществото. Това означава, че дигиталната трансформация трябва да бъде проведена по начин, който гарантира, че всеки може да се възползва от нея. Обществото, потребителите и бизнесът трябва да бъдат убедени, че новите технологии обслужват нашите ценности. В тази връзка, при програмирането на ОПЕУТП всички инвестиции трябва да бъдат насочени към нуждите на гражданите, обществото и бизнес средата, а не към поддържане на текущите функции на всяка администрация. Дигиталните услуги присъстват във всички части на икономиката и стават все по-често общ елемент от ежедневието на гражданите. Дигиталните платформи и услугите, които се предлагат, трябва да обслужват гражданите и да са в тяхна полза.

Председателят на ТРГ подчерта, че тъй като това са едни от приоритетите на ЕК, България като държава-членка, е добре да се съобрази с тях, тъй като е част от целия процес на дигитализация и още повече че амбициите ни са свързани с това, държавата ни да завоюва лидерска позиция в нашия регион на Европа.

Г-жа Първанова информира, че вече са започнали преговорите за периода 2021-2027, проведени са две срещи с ЕК и вече са изпратени приоритетите и стратегическите цели по ОПЕУТП, с които членовете на ТРГ ще бъдат запознати на това заседание. След втората среща са получени коментари от ЕК, съгласно които за следващия период инвестициите трябва да са насочени към задоволяване на нуждите на бизнеса и гражданите. **Г-жа Първанова** продължи с това, че е важно да се обърне особено внимание на повишаване на дигиталните компетенции в администрациите. Освен това в България като цяло е необходимо да бъдат подобрили дигиталните умения на гражданите и в малките и средните предприятия, но това е обект на другите оперативни програми, с които ще се прави ясна демаркация и допълняемост.

Друга препоръка от страна на ЕК е свързана с това, че трябва да се направи много ясно разграничение между мерките, които се изпълняват в рамките на Оперативна програма „Добро управление“ (ОПДУ) на база Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление в Република България 2019-2023 г., приета с РМС № 546/ 2019 г., които успешно ще бъдат реализирани до 2023 г. и тези мерки, които ще трябва от сегашния период до 2023 г. да останат за изпълнение в следващия програмен период.

Друг важен приоритет, който също е предвиден в ОПЕУТП и се подкрепя от страна на Комисията, е свързан с киберсигурността и дейности, насочени директно в полза на гражданите.

Г-жа Първанова заяви, че с колегите от Държавна агенция „Електронно управление“ (ДАЕУ) се работи в тясно сътрудничество. Тя даде думата на **г-н Атанас Темелков, председател на ДАЕУ**. Той информира членовете на ТРГ, че почти всяка година агенцията прави изследване относно това как гражданите ползват наличните в момента електронни услуги. То показва, че 80% от гражданите твърдят и желаят, когато имат нужда за някакви услуги, да имат достъп чрез самата администрация, тоест, обслужване на гише. Причината за това е, че сред голяма част от гражданите липсват две неща. Първо, доверие към тези услуги, които са свързани с киберсигурност и липса на умение да се ползват тези

услуги. Второ, липсата на знание сред гражданите коя услуга къде се намира и как биха могли да я ползват. Около 40% от гражданите, които ползват такъв тип услуги, винаги казват, че се притесняват от гледна точка на сигурността на данните. *Г-н Темелков* обясни, че в тези проценти са представени различни възрастови групи: на млади хора, хора, които са на средна възраст и хора, които са в напреднала възраст, за които има доста сериозно разграничаване и диференциация в начина на ползване на тези услуги. Въпреки това, посланието е, че продължават да се ползват услуги на гише единствено и само заради двата фактора: доверие и умение да ползват такъв тип услуги. От ДАЕУ отчитат, че услугите, които са направени към настоящия момент, не са достатъчно добре подготвени, така че един гражданин, когато му се наложи, да може лесно да ги намери и лесно сам да си получи услугата. По отношение на нормативната база той обясни, че преди месец е променен Законът за електронно управление. Има избран Единен системен оператор за 27 административни органи. Основната цел на този Единен системен интегратор е да се достигне ниво на обслужване на гражданите, да се повиши доверието и най-вече да се получи обща централизация и един модел за обслужване. Този единен модел е разработен през миналата година от ДАЕУ и ще бъде наложено оттук нататък той да бъде спазван. Този модел е в основата на архитектурата, която е приета за цялата държава. Има Закон за киберсигурност, в който са разписани абсолютно всички права и задължения на всички административни органи, включително и на част от бизнеса, какви са изискванията по отношение на изграждането на проектите. Всичко, което е нужно по отношение на поддръждане, регламентиране на дейността за изграждане на електронното управление, към настоящия момент в държавата е налично.

Г-н Темелков обясни, че на практика към настоящия момент няма нито една система, на която бихме могли да разчитаме да изпълнява оптимизационни и прогностични модели, което на практика не позволява да се използва думата „управление“, защото управлението не е само документи и данни, а и различни оптимизационни модели и програми, които биха могли да дават различни решения и различни виждания по отношение на определени теми и задачи. Затова за следващия ни програмен период на практика си поставяме други цели, освен стратегическата цел да завоюваме лидерски позиции в нашия регион. Председателят на ДАЕУ сподели, че трябва много внимателно да се прегледат всички проекти, които са изградени в този програмен период и оттук нататък да се помисли как е възможно да се върви към модел за управление, базиран на данни, а не на документи. Още повече, в следващия програмен период една от водещите теми по отношение на дигитализацията е свързана с внедряване на нови технологии от типа на big data, изкуствен интелект, а изкуствен интелект без big data просто няма как да се случи.

Г-н Темелков каза, че една от водещите теми, която трябва да се постави за следващия програмен период, е централизация на всички процеси в държавата. Той обясни, че над сто съществуващи услуги са пръснати по различни сайтове на различни администрации и тайните клиенти, чрез които се извършва класирането на различните държави, не могат да ги открият. Това на практика означава, че тези услуги ги няма. Второто нещо, което би следвало да залегне в новата оперативна програма, е повишаване на доверието на гражданите в администрацията. Той очерта, че тук има два аспекта. Единият от тях е свързан с киберсигурността. ЕК не гледа с добро око на подмяната на инфраструктура, но към периода 2025-2026 г. основната част от наличната техническа

платформа ще бъде в процес на снемане поради това, че тя ще навърши 12, 14, може би някъде и 15 години. Поради тази причина трябва да си даваме сметка, че когато говорим за новите технологии, за доверие, въпросът за киберсигурността, включително за техническата платформа, трябва да бъде по някакъв начин планиран. Без инвестиция в тази част не може нищо да се постигне.

Оттук нататък, доверието е свързано с много съществена работа по промяна на процедурите, по които биха могли да бъдат достъпвани тези услуги. Така че тези две основни цели, ако бъдат покрити по някакъв начин с допълнително финансиране от Европейския съюз, ще дадат достатъчно сериозен тласък оттук нататък електронното управление в държавата да бъде вдигнато на нова позиция.

Г-н Темелков заяви, че предстои много работа, тежки дебати, но ако искаме да направим нещо, така че в края на следващата година да имаме достатъчно добре подредена програма, с ясни приоритети, цели и задачи, това ще даде една сигурност и увереност, че ще имаме плавно преминаване от сегашния в следващия програмен период във връзка с изпълнението на Пътната карта за електронно управление за 2019-2023 г. През 2021 година следва да започнем да работим едновременно по завършването на старата пътна карта и съответно работата по новата пътна карта.

По т. 2 от дневния ред за представяне, обсъждане и приемане на Вътрешните правила за дейността на ТРГ за ОПЕУТП, **г-жа Първанова** информира, че има постъпили бележки и предложения само от Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ) и даде думата на **г-жа Мариана Димитрова, държавен експерт в отдел „Програмиране и договаряне“, дирекция „Добро управление“, АМС.**

Г-жа Димитрова информира членовете на ТРГ, че на всяка маса има по един проект на вътрешните правила и по един екземпляр от получените бележки от НСОБ. Тя обясни, че ще разгледа само новите текстове, които са допълнени в проекта на вътрешни правила. **Г-жа Димитрова** разясни, че в състава на ТРГ, с оглед осигуряване на безпрепятственото провеждане на заседанията на работната група, се предлага увеличаване на резервните членове на всеки основен член, който всяко едно ведомство/звено/организация/институция следва да излъчва в работната група, съгласно ПМС № 142 от 2019 г. В изпратеното писмо в края на м. август 2019 г. от директора на дирекция „Добро управление“ в АМС до ведомствата и някои от организациите, е изискано да бъде излъчен по един основен и по един резервен представител, но към този момент е преценено, че е по-добре да има повече резервни представители, за да не се пристъпва към упълномощаване или допълнително определяне на хора, които дори и да присъстват на конкретно заседание, няма да са запознати с работата на работната група и поради тази причина няма да бъдат до такава степен полезни, както един предварително определен резервен член, който през цялото време е следил работата на ТРГ. Именно това е промяната, която е предложена в чл. 3, ал. 4 от проекта на Вътрешни правила. Предложението е да могат да бъдат определяни до трима резервни членове от всяко ведомство, звено или организация. Добавени са и изключенията за АМС, която трябва да излъчи представители в две качества. Едното качество е като водещо ведомство за разработване на самата оперативна програма. Второто качество е като ведомство, което е отговорно за политики, мерки по които ще се финансират по ОПЕУТП, като се има предвид дирекция „Модернизация на администрацията“ в АМС, от която също има излъчен

представител. Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС) също може да излъчва до трима резервни членове както в качеството на водещо ведомство за разработване на Оперативна програма за транспортна свързаност, така и в качеството му на ведомство, което е отговорно за политика, мерки по които ще се финансират по ОПЕУТП, а именно, за електронното управление. Това са новите моменти по отношение на състава на ТРГ.

Г-жа Димитрова информира и за допълнение в раздел X „Кодекс на поведение“ от проекта на вътрешни правила по отношение на конфликта на интереси.

Г-жа Димитрова представи предложенията на НСОРБ. По отношение на предложението в чл. 10, ал. 5 да бъде предвидена възможност ръководителят на съответното ведомство или организация да може да упълномощи писмено друго лице, което да участва в заседанието, тя обясни, че предложението е отразено като в чл. 10, ал. 5, с цел да се улесни процесът, е направено предложение ръководителят на съответното ведомство, звено или организация да може да определя друго лице, което да участва в конкретно заседание, за което следва само да уведоми писмено председателят на тематичната работна група чрез Секретариата ѝ.

По отношение на предложението на НСОРБ за промяна на сроковете в чл. 11, ал. 2 дневният ред и документите за заседанието на ТРГ да се изпращат най-малко 10 работни дни преди датата на заседанието, както и промяната по чл. 17, ал. 3 да се увеличи срокът от 5 на 10 работни дни **г-жа Димитрова** обясни, че като цяло сроковете, с които разполагаме за разработването на ОПЕУТП са твърде кратки и предвидените срокове в проекта на вътрешни правила са достатъчни. Тя изрази позиция, че трябва да останат пет работни дни и на двете места.

По отношение на предложението на НСОРБ по чл. 16 от проекта на вътрешни правила решенията да се вземат с консенсус и в случаите, когато не е възможно той да бъде постигнат, решенията да се вземат с квалифицирано мнозинство (2/3 от присъстващите членове на заседанието или техните официално определени заместници) и явно гласуване, **г-жа Димитрова** заяви, че изискванията за такива мнозинства за излишни и утежняващи работата на ТРГ. Предвиденият начин на вземане на решения в проекта на вътрешни правила е напълно достатъчен за вземането на добри решения.

Г-н Борислав Борисов, представител на организациите, работещи в сферата на образованието, науката и културата и представител на Сдружение „Дунавски център за обучение и развитие“ не подкрепи предложенията на НСОРБ за упълномощаване на други лица за участие в заседание на ТРГ с мотива, че това би затруднило цялостния процес в работата на ТРГ. По отношение на предложението за промяна на сроковете, той заяви, че проблемът не е в 5-дневния срок, в който ще се получават документите преди самото заседание на работната група, а в това, че членовете на ТРГ на практика имат 3-дневен срок преди заседанието да дадат становище. Остават два дни за формиране на становище, което трябва да бъде мотивирано, аргументирано и това е един недостатъчен срок. Той предложи или да се увеличи срокът за изпращане на документи от 5 дни на 7 дни, или да се намалим срокът от 3 дни, в рамките на който членовете на ТРГ трябва да представят мотивирани предложения и становища по материалите за заседанието за ТРГ.

Г-жа Даниела Пешева, представител на МТИТС, обърна внимание на чл. 17, ал. 5 като предложи той да бъде редактиран с цел яснота кога гласува резервния член предвид формулировката, че резервен член може да съгласува решение неприсъствено при провеждането на писмена процедура единствено в случай на отсъствие на основния член.

Г-н Васил Тодоров, главен секретар на Българска търговско-промишлена палата (БТПП), подкрепи предложенията на НСОРБ за увеличаване на сроковете, тъй като подобно на НСОРБ, в БТПП като бизнес организация освен формулиране на становище, има и съгласувателна процедура с техните членове, което отнема време.

Г-жа Първанова отново обясни, че съображенията за неудължаване на тези срокове са на основание кратките срокове, в рамките на които трябва да се разработи програмата. По отношение на срока по чл. 11, ал. 2 тя предложи срокът да бъде увеличен на „най-малко 7 работни дни преди датата на съответното заседание“. Срокът по чл. 17, ал. 3 се запазва без промяна.

Г-жа Нели Стайкова, представител на НСОРБ, настоя да бъдат приети бележките им по отношение на сроковете в проекта на вътрешни правила.

Г-жа Първанова предложи същите да бъдат приети по начина, който е дискутиран досега и ако има нужда за следващото заседание може да се направи корекция на Вътрешните правила, тъй като в момента няма време за излишен брой работни дни.

Г-н Боян Бойчев, представител на Асоциация на индустриалния капитал в България, предложи да се уеднаквят текстовете по чл. 4, ал. 2, т. 2, в който е посочено, че дневният ред на заседанието на ТРГ се „предлага“ от председателя, с чл. 11, ал. 1, в който е казано, че председателят „определя“ дневния ред.

Г-н Радослав Йошинов, представил на Българската академия на науките, направи предложение за формирането на подгрупи с цел по-голяма ефективност на работата и дискусията по разработването на ОПЕУТП.

Г-жа Ирена Първанова коментира, че текстът на чл. 18 от проекта на вътрешни правила предвижда възможността за създаване на подгрупи. Допълнително ще бъде определена необходимостта от формирането на такива.

Г-жа Ирена Първанова подложи на гласуване следното решение:

Решение: „ТРГ за ОПЕУТП приема Вътрешните правила за работа на Тематичната работна група за разработване на „Оперативна програма за електронно управление и техническа помощ“ 2021-2027 г. с направените на заседанието уточнения.“

Предложеното решение бе одобрено с единодушие.

Г-жа Милица Йорданова, главен експерт в отдел „Програмиране и договаряне“, дирекция „Добро управление“ в АМС представи информация за нормативната рамка и ключовите документи, относими към програмен период 2021-2027 г.

Потенциалните приоритети и мерки в областта на електронното управление за програмен период 2021-2027 г. бяха представени от *г-жа Николина Стоянова, началник на отдел „Програмиране и договаряне“, дирекция „Добро управление“*. Тя обясни, че това са първоначални идеи, в които е направен опит да бъдат обхванати всички елементи и

системи от архитектурата на електронното управление в България, но те тепърва подлежат на дискусия, детайлизиране, обмисляне, включително и от гледна точка на това кои от мерките ще бъдат финансирани чрез бъдещата програма и кои ще бъдат финансирани чрез държавния бюджет и по какъв начин ще бъдат приоритизирани. Те са база за бъдещите дискусии и работа в рамките на ТРГ.

Г-жа Стоянова заяви, че с РМС № 546/ 2019 г. е приета Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление за периода 2019-2023 г. Стратегията е разработена от ДАЕУ като са взети предвид както нуждите на администрацията, така и актуалните тенденции на европейско ниво и нуждите на гражданите и бизнеса. Стратегията е един добър стратегически документ, който действително поставя основните приоритети и цели пред България в областта на електронното управление до 2023 г.

Към стратегията има две приложения, които са ключови. Едното приложение е Пътната карта за електронно управление, която включва 90 приоритетни мерки, като са посочени отговорните институции за изпълнението на тези мерки и са определени срокове за изпълнение до 2023 г. **Г-жа Стоянова** изрази надежда, че една голяма част от мерките ще се финансират през този програмен период, тъй като по 48 мерки е предвидено финансиране от ОПДУ.

Другото приложение към стратегията е Концепцията за регистрова реформа, един ключов документ, който очертава целите, обхвата и мерките, които са необходими за осъществяването на регистровата реформа, включително дигитализирането на регистри и обединяването на регистри по политики.

Това са двата ключови документа, с които в момента се работи и по ОПДУ.

В допълнение, по инициатива на вицепремиера г-н Томислав Дончев, се сформира работна група в областта на цифровата трансформация за разработване на единен стратегически документ на ниво България като ключово значение, водеща роля и координация ще има МТИТС.

Системата за електронно управление в България вече има единна архитектура, която е одобрена. Тя задава всъщност насоката за промяна на работните процеси в администрацията и целта е да се гарантира устойчивост и последователност на модела, който ще прилагаме за електронно управление.

Архитектурата се състои от три слоя: функционална, системна и технологична.

Г-жа Стоянова обясни съдържанието на всеки слой като обърна внимание, че системната архитектура е изключително ключова за електронното управление и може да се каже, че през последните три години усилията и на ДАЕУ, и на основните ключови проекти, които се финансират по ОПДУ, са насочени към ускоряване на развитието именно на системната архитектура на електронното управление. Вече е разработен единният модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги през Единния портал. В момента в процес на развитие са хоризонталните системи, електронната автентификация, е-връчване, е-плащане, е-валидиране и системата за управление на електронните форми. Може да се каже, че има нараснало потребление на електронни услуги, включително и поради възможността за изцяло цифрово взаимодействие с администрацията през системата за сигурно електронно връчване. Потребителите, които са регистрирани до момента, са 19 000 като се очаква този брой да расте в следващите години. Затова ключово значение ще има и Националната схема за електронна идентификация.

Друго ключово нещо е средата за обмен на данни между регистрите RegiX, чрез която могат да се правят 178 типа справки от 65 регистъра на централната администрация и по данни ДАЕУ се отчитат над 2 милиона транзакции средномесечно. Това означава, че администрацията служебно си обменя информация и прави справки, което спестява както време и усилия на гражданите, така и доста средства.

По отношение на технологичната архитектура г-жа **Стоянова** отбеляза, че все още сме в условията на изграждаща се национална схема за електронна идентификация.

Усилията също са концентрирани и върху изграждането на Държавния хибриден частен облак (ДХЧО). Изграден е основен център за данни и резервен център за данни и е в процес на изграждане Центърът за възстановяване на данни при бедствия и аварии.

Единната електронна съобщителна мрежа също е част от технологичната архитектура. Това, накратко, са оптичните кабели, които ще трябва да продължим да поддържаме и в следващия програмен период и да разширяваме.

Г-жа Стоянова също подчерта, че за бъдещата програма, от ключово значение е да се направи много ясно разграничение кои мерки ще успеем да финансираме през този програмен период и да изпълним, за да имаме резултати, и кои ще трябва да останат за следващия програмен период като надграждане или като цялостно изпълнение.

Идентифицираните съвместно с ДАЕУ стратегически цели за следващия период са: проактивна, адаптивна и открита цифрова държавна администрация и сигурни и лесно достъпни персонализирани мобилни по подразбиране услуги.

До 2027 г. трябва да се продължи развитието на електронното управление в България с оглед осигуряване на цялостното цифрово взаимодействие между потребителите и доставчиците на административни и обществени услуги и цифровата трансформация на администрацията, което е един продължителен процес, в който се налага необходимостта администрацията и публичните институции да въвеждат непрекъснато в дейността си и вътрешните си работни процеси актуални ИКТ решения в съответствие с изискванията за оперативна съвместимост и мрежова информационна сигурност.

Оперативната съвместимост и мрежова информационна сигурност са ключови моменти, които ще продължат да бъдат акценти и за следващия програмен период. За да имаме доверие в услугите, които ще предоставяме, е изключително важна сигурността на системите.

Г-жа Стоянова представи идентифицираните приоритети и мерки за периода 2021-2027. Тя уточни, че е направен опит да бъдат обхванати всички елементи и системи от архитектурата на електронното управление. Тепърва предстоят детайлни дискусии какво ще бъде постигнато през този период, какво ще следва да продължим в следващия, кои ще са новите неща, върху които ще трябва да се концентрираме.

Г-жа Стоянова представи идентифицираните индикатори, относими към бъдещата програма. Предвижда се да има специфични за програмата индикатори. Това ще е абсолютно необходимо.

Изпълнението на стратегическите цели и приоритетите, които ще бъдат заложили в програмата, следва да допринесат и за някои от индикаторите, които са заложили в Националната програма за развитие на България 2030. Тези, които вече са идентифицирани са Индексът за навлизането на технологиите (DESI) и Индексът за развитие на

електронното управление на ООН. Това са двата индикатора, за постигането на които ще има пряк принос бъдещата програма.

В рамките на проведената дискусия, *г-жа Десислава Дакова, представител на Министерството на регионалното развитие и благоустройството*, поздрави за напредъка и отпрати следното принципно предложение – да бъде разгледана възможността планираните мерки и дейности, които ще се подкрепят чрез интегрираните териториални инвестиции, да бъдат изведени в самостоятелен приоритет.

Г-жа Първанова коментира, че на този етап е рано да се обсъжда предложението, защото все още на национално ниво не е изяснен механизмът, по който ще се управляват средства за интегрирани териториални инвестиции.

Г-н Антон Гладнишки, представител на Министерството на финансите, коментира, че до голяма степен представените приоритети, мерки и стратегически цели, с малки изключения, не адресират бизнеса или поне не в явен вид. Те са адресирани към държавната администрация. Безспорно, ако се случат, ще има косвен ефект върху бизнеса и гражданите. Затова той предложи да се предефинират целите, така че фокусът им да бъде ползвателят на тези услуги. Трябва да се търси ефектът върху бизнеса и гражданина и той трябва да бъде изведен на предно място.

Г-жа Първанова коментира, че това са мерките по същество, но изрази съгласие, че начинът на формулирането им е от значение. Тя обърна внимание, че е най-важен ефектът от тях и поради тази причина фокусът на инвестициите трябва да бъде бизнес средата и гражданите, а не администрацията. Целта не е да се инвестира в администрациите, за да се поддържат текущи функции, които така или иначе се изпълняват.

Г-жа Пешева предложи бъдещата ОПЕУТП да бъде включена и по Цел на политиката 3 „По-добре свързана Европа чрез подобряване на мобилността и регионалната свързаност на ИКТ“ с мотив, че една от посочените бъдещи мерки е насочена към доизграждане на мрежа на държавната администрация на ниво общини, което автоматично отправя към политика Свързана Европа. Отделно в Националната програма „България 2030“ в Свързана Европа освен транспортната свързаност, изрично се разглежда и е включена и цифровата свързаност като тема на политиката Свързана Европа.

Г-жа Първанова благодари за отправеното предложение и коментира, че все още не е взето решение дали свързаността ще бъде преместена от Цел на политиката 3 към Цел на политиката 1, но предложението ще бъде взето предвид и ще бъдат проведени евентуални разговори с представители на ТРГ за разработването на Оперативна програма за транспортна свързаност. *Г-жа Стоянова* допълни, че това са мерките, които са идентифицирани съвместно с ДАЕУ като ключови мерки за електронно управление в следващите години. Тепърва ще се решава кое ще се финансира от програмата и кое ще се финансира от държавния бюджет или чрез други източници на финансиране.

Г-н Любомир Стефанов, представител на Съюз за стопанска инициатива, изрази съгласие, че фокусът трябва да е към потребителя на електронни административни услуги. Ключова роля в това отношение има бизнесът като потребител на такива услуги. Той предложи при разработването на ОПЕУТП да бъдем смели и да си поставим за цел всички административни услуги да се предоставят и в електронен вариант. *Г-н Стефанов* препоръча, че може би в някакъв момент ще трябва да се мисли малко повече за публично-частните партньорства в областта на киберсигурността.

Г-жа Стоянова подкрепи предложението на **г-н Стефанов** по отношение на това всички услуги да се предоставят по електронен път и сподели, че трябва да се мисли за намаляване на вътрешните услуги и да се върви към намаляване на административните услуги чрез обмен на информация между администрациите.

Г-жа Гергана Колешанска, представител на ДАЕУ, коментира, че дигитализация на услугите е една цел, която е поставена доста отдавна от страна на ЕК. През 2017 г. е подписана декларацията от Талин, която всички държави членки трябва да спазват. Съгласно тази декларация услугите в държавата трябва да са дигитални по подразбиране. По тази цел в ДАЕУ работят активно като за това получават подпомагане и от Европейските структурни и инвестиционни фондове. За формулираните цели тя коментира, че е направен много сериозен опит те да звучат към бизнеса и гражданите. Целта действително е самата администрация да бъде адаптивна към промените, да бъде открита и прозрачна, да бъде изцяло насочена към гражданите и бизнеса, да бъде сигурна, да бъде лесно достъпна. Тя обясни, че преди седмица са получили резултати от тайни клиенти. По отношение на различни услуги, предоставяни от НАП, НОИ, МВР и др. се оказва, че те са толкова трудни за намиране на сайтовете на съответната институция, че на практика все едно ги няма. Това е причината за формулирането на цел за лесно достъпни услуги.

Г-н Борисов предложи да се направи терминологично уточнение. Може би под административни услуги се разбират всички услуги, които се предоставят от публичната администрация, но те се делят на административни и технически, а има редица технически услуги, които също могат да бъдат дигитализирани и може би е нужно да се направи едно уточнение, че под административни услуги се разбират и едните, и другите, защото делението е на административни и на технически.

Г-жа Даниела Алексиева, представител на Конфедерацията на независимите синдикати в България, благодари за представената информация и очертаните приоритети. Тя коментира, че силно впечатление прави акцентът върху електронните системи по области на политики, електронното здравеопазване, електронните социални услуги, осигуряване. Според нея това е изключително важно. **Г-жа Алексиева** постави въпроса за използване на блокчейн технологиите, които са наистина нещо много полезно в тази област. Тя също подкрепи предложението фокусът да бъде насочен върху гражданите и потребителите на услугите. Информационните кампании имат много важно значение, тъй като и в момента има електронни услуги, за които много от гражданите не знаят, че съществуват. **Г-жа Алексиева** коментира, че е важно да се насърчават информационните кампании, в това число чрез включването на активно гражданско общество, на неправителствени организации, на социално-икономическите партньори именно с тази цел, за да може да се достигне до гражданите, до работниците, до служителите, до конкретните работодатели, които да ползват тези услуги. Тя насърчи и включването на партньорството, в това число на социално-икономическите партньори в изпълнението на дейностите, тоест съвместно с тях да бъдат реализирани голяма част от очертаните цели и приоритети. **Г-жа Алексиева** заяви, че ще дадат и конкретни предложения за цели, приоритети и конкретни мерки за следващия програмен период.

Г-жа Първанова коментира, че участието на социално-икономическите партньори и неправителствените организации е важно. Затова ще бъде полезно както участието им в

изпълнението на дейности по-нататък, така и в рамките на ТРГ, за да се постигне баланс в залагане на мерките.

Г-жа Първанова информира, че предстои да се направи разграничение от гледна точка на това, което в момента се изпълнява по ОПДУ и което би могло да се изпълни от Пълната карта за електронно управление до 2023 г. Освен това вече е започнал и процес по демаркация с останалите оперативни програми, в които има предвидена дигитализация, тъй като в „Оперативна програма за иновации и конкурентоспособност“ фокусът са малките и средни предприятия, в „Оперативна програма за наука и образование“ фокус е образованието, а в ОПЕУТП остават администрациите.

Г-жа Първанова благодари за активното участие на членовете на ТРГ и закри заседанието.

В рамките на Първото заседание на ТРГ за ОПЕУТП беше взето следното решение:

„ТРГ за ОПЕУТП приема Вътрешните правила за работа на Тематичната работна група за разработване на „Оперативна програма за електронно управление и техническа помощ“ 2021-2027 г. с направените на заседанието уточнения.“

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ТРГ ЗА ОПЕУТП:

ИРЕНА ПЪРВАНОВА
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ“ В
АДМИНИСТРАЦИЯТА НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ